

Sak F 54/24 Vedlegg

Høring om rammer for kirkevalg

Innledning

Evaluering etter kirkevalget i 2023 viste at det ble brukt store ressurser på gjennomføringen, likevel gikk valgdeltakelsen ned. Høringsnotatet bærer preg av dette, og økonomi og valgdeltakelse er de viktigste målene det styres mot. Spørsmålet om demokrati kommer i neste rekke, noe Kirkelig fellesråd i Oslo er uenig i.

Høringen skal være sendt til et representativt utvalg av landets fellesråd. Det er ingen av de fire største fellesrådene er bedt om å svare og vi stiller spørsmål om hvor representativt utvalget dermed er. Det er de største fellesrådene som har flest kirkemedlemmer, men også som har brukt mest ressurser, både målt i kroner og arbeidstimer.

Det er viktig for KfiO at en gjennomgang av valgsystemet for Den norske kirke tar utgangspunkt i det demokratiske ved et valg. Det er viktig at alle som ønsker det, skal få avgi sin stemme, uavhengig av digital kompetanse eller tilgang til Bank ID. Det er ikke alle kirkens medlemmer som har skaffet seg eller kan få Bank ID og det må en endret valgordning ta høyde for. Dette fører til at et heldigitalt valg ikke lar seg gjennomføre, men også at man må velge en annen form for verifisering enn Bank ID hvis alle medlemmene av Dnk skal få mulighet til å stemme. Dette er et punkt notatet nevner, men det er ikke godt nok utredet hvilke konsekvenser en bruk av Bank ID vil få.

Uavhengig av hvilken valgform som velges, er det viktig at støtten til fellesrådene ikke kuttes. Det vil bety betydelig innsparing å gjennomføre hele eller store deler av valget digitalt, men hvis man ønsker å øke valgdeltakelse, er det viktig å ha midler til lokal markedsføring etc. Dette er midler kirken ikke automatisk vil få fra kommunen, mange fellesråd har fått til dels store kutt i sine allerede små tilskudd, og det er lite trolig at man får en økning for gjennomføring av valg.

Ved en gjennomgang av valg til Kirkemøtet, mener KfiO det er viktig å se på hvordan Dnk er bygd opp demokratisk. I dag er det flere demokratiske ledd i kirken, menighetsråd, fellesråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet. Menighetsrådet styrer byggeklossene i kirken, menigheten, men det er i dag ingen demokratisk linje fra menighetsråd til Kirkerådet. Dagens valgordning gir ikke menighetsrådene noen stemme inn i KM, der er det kun bispedømmerådene som sitter. KfiO savner en grundigere utredning om muligheten til å få en gjennomgående linje fra bunn til topp. Kirkerådet ønsker å avvikle nominasjonskomiteens liste, en liste som er levert av en demokratisk utvalgt komite som baserer sitt utvalg på menighetsrådenes forslag. De kirkepolitiske listene settes opp ut fra de forskjellige «partienes» nominasjonskomiteer som er valgt ut etter «partienes».

Kirkerådet ønsker ikke å endre ordningen med de to ansatte representantene i hvert bispedømmeråd. De totalt 22 ansatte som sitter i Kirkemøtet utgjør en stor del av representantene og gir en liten del av medlemmene forholdsvis stor makt i forhold til de ikke-ansatte medlemmene. Hvis man skal se på økonomien, utgjør de 22 representantene en stor andel av de direkte kostnadene ved Kirkemøtet, i tillegg mister lokalkirken 88 dagsverk i ren møtetid til Kirkemøtet i tillegg til forberedelsestid og reisetid. Høringen grunngir ikke hvorfor Kirkerådet går mot innstillingen som bygger på blant annet Müller-Nilsen-utvalgets arbeidsgruppe om demokrati og valg, til tross for at spørsmålet er med i høringen.

KfiO mener saken om kirkevalg er for dårlig utredet til å få en fullverdig behandling av Kirkemøtet slik den foreligger nå, og bør derfor trekkes for videre utredning. Høringsnotatet legger primært vekt på det økonomiske aspektet ved en demokratisk prosess og det er ikke vurdert hvordan endringen kan gi oss en enda mer demokratisk oppbygd folkekirke eller hvilke konsekvenser endringsforslagene som foreligger, medfører.

Høringsvarene fra KfiO

Om innsenderen av høringssvaret

1. *Jeg svarer som:* *

- Menighetsråd
- Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
- Fellesråd
- Bispedømmeråd
- Biskop
- Utdanningsinstitusjon
- Nomineringsgruppe
- Fagforening
- Organisasjon
- Privatperson
- Annet

2. *Navn (råd/organisasjon/privatperson) **

Kirkelig fellesråd i Oslo

3. *Kontaktperson (hvis innsender er råd eller organisasjon)*

Dag-Eirik Lannem, leder

4. *Bispedømmetilhørighet **

- Agder og Telemark
- Bjørgvin
- Borg
- Hamar
- Møre
- Nidaros
- Nord-Hålogaland
- Oslo
- Stavanger
- Sør-Hålogaland
- Tunsberg
- Ingen bispedømmetilknytning

Digitalt valg eller digitalt og fysisk valg?

5. *Kirkerådet foreslår at kirkevalget gjennomføres som digitalt valg med begrensede muligheter til å stemme ved oppmøte (modell 2). Støtter du/dere dette? **

- Ja, jeg/vi ønsker at kirkevalget gjennomføres digitalt med begrensede muligheter for å stemme ved oppmøte (modell 2).
- Nei, jeg/vi ønsker at kirkevalget gjennomføres heldigitalt (modell 1).
- Nei, jeg/vi ønsker at kirkevalget gjennomføres med digital forhåndsstemming og valgdag med fysisk stemmegiving (modell 3).
- Ingen mening / ønsker ikke svare

6. Begrunnelse og andre merknader

Det er fortsatt såpass mange som ikke har Bank-ID, så det lar seg ikke gjøre å kun bruke dette. Forrige valg viste hvor stor andel som forhåndsstemte i forhold til fysisk fremmøte i valglokale, det bør derfor la seg gjøre å ha mulighet til å stemme fysisk på menighetskontor eller liknende, samtidig som man gjennomfører et digitalt valg.

Tidspunkt for kirkevalget

7. Kirkevalget i 2027 vurderes gjennomført i et annet tidsrom enn det offentlige valget. Hvilken tidsperiode vurderer du/dere som den beste for gjennomføring av kirkevalget 2027?

- August–september 2027
- Oktober–november 2027
- Vet ikke
- Ingen mening

8. Begrunnelse og andre merknader. Kom gjerne med innspill til praktiske konsekvenser av å gjennomføre valget i de ulike tidsperiodene.

Fellesrådet ser i utgangspunktet ingen grunn til å flytte det fra perioden det allerede er nasjonalt valg.

9. Kirkerådet ber samtidig om synspunkter fra høringsinstansene på om det etterfølgende kirkevalget (kirkevalget 2031) bør flyttes til et annet tidspunkt enn det offentlige valget eller eventuelt til et annet år. Har du/dere merknader til dette?

Ordning for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

10. Kirkerådet foreslår å avvikle ordningen med Nominasjonskomiteens liste ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Støtter du/dere dette forslaget? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke
- Ingen mening

11. Begrunnelse og andre merknader

Dette er ikke godt nok utredet og må utredes bedre før Kirkemøtet kan behandle saken. Nominasjonskomiteen består av medlemmer fra alle prosti og de setter opp sin liste basert på forslag fra alle menighetsråd, mens menighetene har ingen påvirkning på hvordan de kirkepolitiske listene settes opp. Ved å fjerne nominasjonskomiteens liste, risikerer man større avstand mellom menighet og medlem til de valgte representantene.

12. Kirkerådet foreslår å videreføre ordningen med direkte valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd. Støtter du/dere forslaget? *

- Ja
- Nei
- Vet ikke
- Ingen mening

13. *Begrunnelse og andre merknader*

Punktet er ikke godt nok utredet. Ved indirekte valg, får menighetene, kirkens byggeklosser, direkte påvirkning til Kirkemøtets sammensetning. I dag er det ingen demokratisk linje fra bunn til topp, men et brudd mellom lokalt og regionalt nivå.

Andre forenklinger i regelverket

14. *Kirkerådet foreslår å fjerne muligheten til å stemme på personer som ikke har stilt til valg (tilføyde navn) ved menighetsrådsvalg. Støtter du/dere forslaget? **

- Ja
- Nei
- Vet ikke
- Ingen mening

15. *Begrunnelse og andre merknader*

Dette fører til at alle menighetsrådsmedlemmer har sagt seg villige til å gjøre en innsats for lokalmenigheten.

16. *Kirkerådet foreslår å videreføre ordningen med sperregrense på fem prosent av personlig stemmetall ved menighetsrådsvalg. Støtter du/dere forslaget? **

- Ja
- Nei
- Vet ikke
- Ingen mening

17. *Begrunnelse og andre merknader*

Dette vil gi den enkelte velger større innflytelse ved valget.

18. *Kirkerådet foreslår å videreføre ordningen med forholdsvalg (flere lister) ved valg av menighetsråd. Støtter du/dere forslaget? **

- Ja
- Nei
- Vet ikke
- Ingen mening

19. *Begrunnelse og andre merknader*

20. *Kirkerådet foreslår å videreføre, men forenkle ordningen med supplerte kandidater av menighetsråd. Støtter du/dere forslaget? **

- Ja, jeg/vi ønsker å videreføre ordningen med forenklinger
- Nei, jeg/vi ønsker å videreføre ordningen som i dag
- Nei, jeg/vi ønsker å avvikle ordningen
- Vet ikke
- Ingen mening

21. *Begrunnelse og andre merknader*

Forslag til endringer i Kirkemøtets sammensetning

22. *Kirkerådet foreslår å videreføre særskilt representasjon av prester i Kirkemøtet. Støtter du/dere forslaget? **

- Ja
- Nei**
- Vet ikke
- Ingen mening

23. *Kirkerådet foreslår å videreføre særskilt representasjon av lek kirkelig tilsatte i Kirkemøtet. Støtter du/dere forslaget? **

- Ja
- Nei**
- Vet ikke
- Ingen mening

24. *Har du/dere merknader til spørsmålet om særskilt representasjon av prest og lek kirkelig tilsatt? Begrunnelse og andre merknader*

Dette er ikke godt nok utredet og må utredes bedre før Kirkemøtet kan behandle saken. Det er i dag ingen grunn til at det både skal være biskoper, prester og leke tilsatte, ved å fjerne prester og leke tilsatte, sikrer det bedre demokratisk grunnlag for Kirkemøtet, i tillegg blir selve Kirkemøtet redusert i størrelse. De 22 ansatte-representantene bruker også flere månedeverk på deltakelse på Kirkemøtet, i tillegg kommer møtetid i bispedømmeråd og forberedelser til begge.

25. *Hvis valg av prest og lek kirkelig tilsatt videreføres, støtter du/dere Kirkerådets forslag om å gjennomføre valgene som flertallsvalg heller enn preferansevalg? **

- Ja**
- Nei
- Vet ikke
- Ingen mening

26. *Begrunnelse og andre merknader*

Dette vil forenkle valgprosessen betraktelig.

27. *Kirkerådet foreslår å innføre en vektet representasjon fra hvert bispedømme i Kirkemøtet? Støtter du/dere forslaget? **

- Ja, jeg/vi ønsker at antall medlemmer i bispedømmet skal ha betydning for representasjon i Kirkemøtet
- Nei, jeg/vi ønsker at det fortsatt skal velges sju medlemmer fra hvert bispedømme
- Vet ikke**
- Ingen mening

28. *Begrunnelse og andre merknader*

29. *Har du/dere andre merknader til Kirkemøtets sammensetning?*

30. *Har du/dere andre merknader høringen?*

Vi anbefaler at saken trekkes fra Kirkemøtet og at høringsnotatet tar for seg alle elementene rundt kirkevalget, ikke bare økonomien. Det er flere spørsmål som har blitt for enkelt utredet i dagens høringsnotat, dette gjelder blant annet direkte eller indirekte valg til KM/bdr, nominasjonskomiteens liste og ansattes representasjon. I tillegg har det ikke blitt sett på om man skal endre valgperiode, det er mulig at man får flere til å stille til valg hvis det er kortere valgperioder enn i dag. Fire år er for mange en veldig lang periode å binde seg. Vi savner også en vurdering av hvordan menighetene/fellesrådene kan få en stemme i KM/bdr.